

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы муниципаль бюджет
гомум белем бирү учреждениясе “Иске-ибрай урта гомумбелем бирү мәктәбе”

“Килешенгән”

Россия Эчке эшләр министрлыгының
Аксубай муниципаль районы буенча ЮХИДИ бүлгесе
Көчтәткесе

/Н.М. Гималетдинов/

“Килешенгән”

Укыту-тәрбия эшләре буенча
директор урынбасары:
/Р.В. Ярмухаметова/
“ 29 “ август 2024 ел

“Раслын”

Мәктәп директоры
/И.М. Бикушева/
Боерык №183 “31” август 2024 ел

3-7 яшьлек балалар белән
“Юл йөрү кагыйдәләре” шөгыләнә эш планы.

Кечкенэлэр төркемендәге балаларга юл йөрү кагыйдэләрен өйрәтү буенча перспектив план.

№	Темасы	Максаты	ае
1.	Уен – шөгьль. “Кем ераграк сикерә?”, ”Кем капчыкны ераграк ыргыта?”	Балаларны пространство да ориентлашырга өйрәтү, сөйләм күнекмәләрен үстерү, “ерак – якын”, “монда”, “тегендә” төшенчәләрен аңлату.	сентябрь
2.	Территория буенча прогулка. Уен: ”Куяңны табык”.	Балаларга “анда”, “монда”, “аста”, ”өстә” төшенчәләрен аңлату, дус – тату уйнауларына ирешү.	
3.	Уен: “Минем янга йөгерегез”.	Балаларны сигнал буенча бер – берсенә бәрелмичә йөгерегә өйрәтү.	
4.	Рәсем ясау.	Балаларга йомгакларны аста, өстә, кырда, зур, кечкенә итеп ясарга өйрәтү.	
5	Урам белән танышу . Хәрәкәтле уен “Чыпчыклар һәм машина”	Урам һәм анда үзенне тоту кагыйдәләре ту-рында башлангыч күзаллауларны үстерү .Ба-лалаың урам ,юл, тротуар, йөк һәм жиңел машиналар турындагы күзаллауларын төгәл билгеләү. Хәтер һәм бәйләнешле сөйләм үстерү.	октябрь
6.	Дидактик уен “Автобусны ясап бетер”	Хыял, күз алдына китерүне үстерү. Уен эчтәлеге: башлаган автобус рәсемен ясап бетерергә.	
7.	Транспорт төрләре.	Балаларны транспорт төрләре белән та-ныштыру, аларда игътибарлылык , ярдәмчел-лек , хәлгә керә белү сыйфатлары тәрбияләү	
8.	Шәһәр транспорты белән танышу: трам-вай һәм троллейбус. д/уен “Светофор”	Автобус һәм аның өлешләре белән танышу, пассажир турында башлангыч мәгълүмат бирү велосипед йөртү күнекмәләрен үстерү, машина йөртүчегә ихтирам тәрбияләү.	
9.	Дидактик уен”Авто-мобильне төзәт”.	Күрсәтмә-гамәлле фикерләүне, игътибарны, төп детальләрен аерып күрсәтү күнекмә-ләрен үстерү, күрү , игътибарын үстерү.	ноябрь
10.	Автобус белән танышу.	Балаларны жәмәгать транспортында үзләр-рен тоту кагыйдәләре белән таныштыру; транспорт чарасы буларак “автобус” тө-шенчәсе б/н таныштыру, ”пассажир”, ”транспорт йөртүче” төшенчәләрен аңла-ту. Игъти- бар белән хәтерне, сорауларга жавап бирү күнекмәләрен үстерү.	
11.	Уен. ”Төсле автобуслар”	Төсләрне, формаларны аера һәм чагыштыра белергә өйрәтү, автобуста үз –	

		үзеңне тотта белү күнекмэләрен үстерү.	
12.	Кисеп ябыштыру шөгылә: “Төрле төстәге түгәрәкләр	Предметларны төсләре һәм формалары буенча аера белергә өйрәтү.	
13.	”Йөк һәм маршрут буенча йөрүче транспорт чаралары”	Транспорт төрләре турындагы белемнәрне формалаштыруны дәвам итү.	
14.	Шәһәр урамы.	Балаларны шәһәр урамы һәм аның төп өлешләре белән таныштыру.	
15.	Жәяүлеләр һәм пассажирлар өчен кагыйдәләр.	Жәяүлеләер өчен булган кагыйдәләр б\н таныштыруны дәвам итү.	
16.	Экскурсия “Авыл урамнарыда транспорт хәрәкәтен күзәтү”.	Балаларны юл йөрү кагыйдәләре белән таныштыруны дәвам итү, урамда дәрәс йөрергә өйрәтү; жәяүлеләер өчен булган кагыйдәләрне өйрәнү.	
17.	Төсләр иленә сәяхәт.	Юлларда үзеңне хәвефсез тоту күнекмәләрен үстерү.	январь
18.	Хәрәкәтле уен “Миңа таба йөгерегез” уйнау..	Ишетү игътибарын үстерү.	
19.	Дидактик уен “Кыен виражлар”.	Бармаклар хәрәкәтләнүен, игътибарны, ике үлчәүле кинлектә (кәгазь битләрендә) ориентлашуны үстерү.	
20.	Транспорт төрләре сүрәтләннгән рәсемнәр карау.	Балаларны транспорт төрләрен аера белергә өйрәтү.	Февраль
21.	Шундый төрле машиналар.	Юл хәрәкәтендә машиналарны аера белү күнекмәләрен формалаштыру.	
22.	Үстерешле уен “Тапкыр жәяүле”	Эзләнүле фикерләүне үстерү. Игътибарлылык, күзәтүчәнлек тәрбияләү.	
23.	Трамвай һәм троллей-бус белән таныштыру.	Балаларны яна транспорт төрләре-трамвай, троллейбус белән таныштыру, аларның башка транспорттан аермалы яктарын аңлату.	
24.	Светофорны күзәтү.	Светофор сигналларын өрәнү.	март
25.	Светофор.	Балаларны светофор төсләрен ерырга, тәрбияче күрсәткән төскә туры китереп хәрәкәт итәргә өйрәтү. Игътибарлылык, күзәтүчәнлек тәрбияләү.	
26.	Үстерешле уен “Дәрәс светофорны эзләп тап”	Балаларның сенсор сәләтләрен, предметның төс һәм формаларын тану һәм әйтәп бирү күнекмәләрен үстерү, светофор сигналларының мәгънәләрен аңлауларын ныгыту.	
27.	“Светофорның төсләре	Балаларның светофорның вазифасы һәм сигналлары турындагы	

	“хәрәкәтле уенын уй-нау.	күзаллауларын ныгыту.төсләр турындагы күзаллауларын ныгыту.	
28.	Транспорт төрләре һәм аларның аермалыклары	Балаларны транспорт төрләрен аерырга өйрәтү.	апрель
29.	Үстерешле уен “Кем нәрсәдә бара”	Уен вакытында кулның ирекле хәрәкәтләрен һәм күрү-хәрәкәт итү координациясен үстерү.Бала- ларның транспортта үзләрен тоту кагыйдәләре турындагы белемнәрен киңәйтү.Транспорт төр-ләрен аеру күнекмәләрен ныгыту.	
30.	“Атлар” хәрәкәтле уенын уйнау.	Жигүле транспорт белән таныштыру,ишетү игътибарын үстерү.	
31.	Автомашинаны исеңдә калдыр.	Күрү игътибарын үстерү.	
32.	“Безнең урамыбыз”.	Ике үлчәмле киңлектә ориентлашуны үстерү, рольләре башкару күнекмәләрен формалашты-ру,балаларның пассив һәм актив сүзләрен басту.	май
33.	“Үз төсөнне эзләп тап” хәрәкәтле уенын уйнау.	Бүлмә эчендә жиңел ориентлашу күнекмәсен ка- милләштерү, ишетү игътибарын үстерү,төп төсләрне кабатлау.	
34.	Транспорт төрләре турында табышмаклар әйтү. Юл макетын кулланып машиналар белән уйнау.	Балаларның транспорт төрләре турындагы белемнәрен ачыклау. Балаларга юл йөрү кагый -дәләрен өйрәтүне дәвам итү.	
35.	Яқындагы урамга экскурсия	Юл хәрәкәте, тротуар, машиналар турындагы белемнәрен тулыландыру.	
36.	Йомгаклау дәресе:”без барабызг.барабыз,бара- быз”	Балаларның транспорт төрләре турындагы белемнәрен ныгыту;әйләнә- тирә мохиткә кызыксыну тәрбияләү.	

1. А.Галеева,С.М.Гаффарова “Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү дәрәсләре циклы” Казан 2010
2. Р.Ш.Әхмәдиева,Е.Е.Воронина,Р.Н.Миңнеханов һ.б.”Мәктәпкәчә яшь-тәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү” Казан 2008
3. З.М.Зарипова,Р.С.Исаева”Үстерешле уеннар” Казан 2013

Уртанчылар төркемендәге балаларга юл йөрү кагыйдәләрен өйрәтү буенча перспектив план.

№	Темасы	Максаты	ае
1	Урында ориентлашу.	Балаларны үз тирәлегендә урнашкан предметлар янында ориентлашырга өйрәтү .	сентябрь
2.	Урында ориентлашу. Ш.Галиевның “Юл кемнеке?” шигырен уку.Дидактик уен “Куян кая качкан?”	Балаларның урында ориентлашу хәрәкәтләрен камилләштерү.	
3.	Төсләр. Аларның юл хәрәкәтендә урнашу тәртибе.	Балаларга төсләрнең тормышта нинди әһәмияте барлыгын аңлату.	
4.	Юл хәрәкәте. Хәрәкәтле уен “ Автомобиль һәм чыпчыклар”	Юл һәм андагы хәрәкәт турында балаларда башлангыч мәгълүмат бирү, юл кыркыныч-сызлыгы кагыйдәләрен яшь үзенчәлекләренә туры китереп аңлату, транспорт төрлеләге турында әйтеп узу.	
5	Урамнар һәм юллар.	Балаларны урам һәм юллар,аларның функ-цияләре белән таныштыру.”Юллар”, ”трату-ар”,”тар”-“киң”, төшенчәләре турындагы белемнәрне ныгыту,транспорт йөри торган юл-ны тротуардан аеру күнекмәсен булдыру. Пространствода ориентлашу күнекмәләрен үстерү,балаларның юлларда үзләрен тоту күнекмәләрен формалаштыру.	октябрь
6.	Дидактик уен : ”Житешмәгән детальләргә ясап бетер”.	Хыял,күз алдына китерүне үстерү. Уен эчтәлегә: балаларга транспорт чарасы-ның житешмәгән детальләргә ясап бетергә һәм рәсемдә үзе уйлап тапкан нәрсәне дә булса ясарга тәкъдим итү.	
7.	Максатчан прогулка : “Авыл урамында тран-спорт хәрәкәтен күзәтү”	Балаларны юл йөрү кагыйдәләре б/н таныш-тыруны дәвам итү,урамда дәрәжә йөрергә өй-рәнү, жәяү -леләр өчен булган кагыйдәләргә истә калдыру,юл билгеләре турында белем-нәрен ныгыту.Кибет ,мәктәп, балалар бакча-сы һ.б. урнашкан урыннарны белергә,аларга бару юлын өйрәтү.	
8.	Транспорт төрләре (су тран. ,һава	Балаларны юл йөрү кагыйдәләре б/н таныш-тыруны дәвам	

	тран.); транспортлар турында табышмаklar айтешу.	итү,урамда дөрес йөрергә өй-рәнү, жәяүлеләр өчен булган кагыйдәләрне истә калдыру,транспорт төрләре турындагы белемнәрен ныгыту .	
9.	Дидак.уен”Житешмәгән детальләрне ясап бетер”	Хыял-күзаллауны ,күреп кабул итүне үстерү.	ноябрь
10.	Без-жәяүлеләр.	Балаларны жәяүленең юлны аркылы чыгу урыны белән таныштыру,”Жәяүле”,”жәяүле юлы”,”светофор” төшенчәләрен формалаш-тыру, игътибар белән хәтерне үстерү ,юлны аркылы чыкканда бер-береңә ярдәм итү те-ләген тәрбияләү.	
11.	Жәмәгать транспор-тында чыгу, утыру. И. Дәүләтша “Алпамша шәһәргә килде”уку.	Балаларда жәмәгать транспортында үзеңне тоту культурасы нигезләрен формалаштыру, уеннар барышында ныгыту.	
12.	Жигүле транспорт. Уен: “Атга барабыз”	Балаларның транспорт турында, транспорт-ның төрләре турындагы белемнәрен киңәйтү.	
13.	“Шәһәр һәм андагы транспорт”	Балаларны жәмәгать автотранспорты тук-тау урыннарын күрсәтүче билгеләр белән та-ныштыру.	декабрь
14.	Шәһәр урамы.	Балаларны шәһәр урамы һәм аның төп өлеш-ләре белән таныштыру.Сигналны тыңлый белү күнекмәләре,игътибарлылык тәрбияләү	
15.	Жәяүлеләр һәм пасса-жирлар өчен кагый-дәләр. Дидактик уен. “Билгеләрне урнаштыр”	Жәяүлеләр өчен булган кагыйдәләр б\н та-ныштыруны дәвам итү. Балаларның юл билге-ләре белән кызыксынуларын арттыру. Фигураларны танып белү,фикерләү сәләтен үстерү.	
16.	Экскурсия “Авыл урамнарыда транспорт хәрәкәтен күзәтү”.	Балаларны юл йөрү кагыйдәләре белән таныш-тыруны дәвам итү,урамда дөрес йөрергә өйрә-тү;жәяүлеләер өчен булган кагыйдәләрне өй-рәнү.	
17.	Төсләр иленә сәяхәт. Дидактик уен “Авто-машиналар кайда тора?”	Юлларда үзеңне хәвефсез тоту күнекмәләрен үстерү. Пространстволы кабул итүне үстерү.	январь
18.	Светофор -безнең дустаныбыз.	Балаларның светофорның эше турындагы бе-лемнәрен ныгыту.	
19.	Без-пассажирлар!	Балаларның автобус,трамвай ,троллейбус турындагы белемнәрен ныгыту.аларны башка төр транспорт чараларыннан аеру.	
20.	Үстерешле уен “Оештыручылар”	Конструктив күнекмәләрне ,игътибарны үстерү.	

21	Юл билгеләре	Юл шартларында үзеңне хәфевсез тоту нигез-ләре буенча белемнәр һәм күнекмәләр камил-ләштерү.	февраль
22	“Төрле автомашина-лар” хәрәкәтле уенын уйнау.	Ишетү игътибарын ,реакция тизлеген үстерү.	
23	“Юл ,транспорт чара-сы, пассажир, жәяүле “ дидактик уен.	Тиз реакция ясауны үстерү.	
24	Тимер юл транспорты. Уен: “Поезда сәяхәт	Тимер юл транспорты белән таныштыру.	
25	Тимер юл белән бәйлә-нешле билгеләр.	Тимер юл белән бәйләнешле билгеләр белән танышу.	март
26	Урамнарда, юлда үз- үзеңне тоту кагыйдә-ләре.	Балаларга урамнарда, юлда үз- үзеңне тоту кагыйдәләрен аңлату.	
27	Светофор сигналлары	Светофор сигналлары турындагы белемнәрне ныгыту.	
28	Үстерешле уен : ”Светофор”	Төсләрнең төп эталоннары турында күзаллау-ны үстерү, үз киёмәңдәге кирәкле төснә таба белергә өйрәтү.	
29	Бер якка хәрәкәт итүче юлда йөрү тәртибе (машиналар, жәяүләр).	Балаларны урамда үз- үзеңне дәрәс тоту ка-гыйдәләренә өйрәтүне дәвам итү. Машиналар хәрәкәтен күзәтү.	апрель
30	Ике якка да хәрәкәт итүче юлда йөрү тәр-тибе.(Машиналар, жәяүлеләр).	Балаларга уң, сул якка хәрәкәт итүче тран-спорт һәм жәяүлеләр турында мәгълүмәт бирү.	
31	Юлда очрый торган билгеләр. Үстерешле уен:”Парны эзләп тап”	Балаларны юл билгеләре белән таныштыруны дәвам итү. Аңлап фикер йөртүне үстерү.	
32	Жәяүлеләр өчен билгеләр. Үстерешле уен: ”Билгене жый”	Жәяүлеләр өчен билгеләр белән танышуны дәвам итү. Игътибар, күрәп кабул итү, фикерләүне, ана-лизлау күнекмәсен үстерү.	
33	Юл, урам чатлары аркылы чыгу тәртибе, юлдагы билгеләр.	Балаларның алган белемнәрен ныгыту, практи-када куллана белергә өйрәтү.	май
34	Төзү. Машиналарга гараж.	Балаларны участка комлыкка гаражлар төзәргә өйрәтү.	
35	Конструкцияләү. Минем яраткан машиналар. Хәрәкәтле уен”Юлныкы-юлныкы түгел”	Балаларны таякчылар, пластик бөкеләр ярдәмендә машина макетлары төзәргә өйрәтү. Ишетү һәм анализаторлары координациясенә бәйлә игътибарны үстерү.	

36	Йомгаклау дәресе: ”Авылыбыз урамнарын-да”	Уку елы буе ЮЙК дәресләрендә өйрәнгән төшенчәләрне һәм кагыйдәләрне ныгыту.	
----	---	---	--

1. А.Галеева,С.М.Гаффарова “Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү дәресләре циклы” Казан 2010
2. Р.Ш.Әхмәдиева,Е.Е.Воронина,Р.Н.Миңнеханов һ.б.”Мәктәпкәчә яшь-тәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү” Казан 2008
3. З.М.Зарипова,Р.С.Исаева”Үстерешле уеннар” Казан 2013

Зурлар төркемендәге балаларга юл йөрү кагыйдәләрен өйрәтү буенча перспектив план

№	Темасы	Максаты	ае
1.	Юл йөрү кагыйдәләр.	Юл, анда үз-үзеңнетоту кагыйдәләре ту-рында белемнәрен киңәйтү. Юл аша чыккан-дасветофорның төсләренә,машиналарның юнәлешләренә игътибар итәргә өйрәтү.	сентябрь
2.	Син- пассажир.	Балаларга пассажирның кем булуын төшен-дерү.	
3.	Ш.Галиевның“Автобуста” шигырен уку. Жәмагать транспортында әдәплелек тәрбияләү	Жәмагать транспортында әдәплелек тәрбия-ләүне дәвам итү. Үз-үзеңнең һәм иптәшең-нең жәмагать транспортында тотышына нәтижә чыгарырга өйрәтү.	
4.	Юл хәрәкәте. Хәрәкәтле уен “Автомобиль һәм чыпчыклар”	Юл һәм андагы хәрәкәт турында балаларда башлангыч мәгълүмат бирү, юл кыркыныч-сызлыгы кагыйдәләрен яшь үзенчәлеклә-ренә туры китереп аңлату, транспорт төр-леләге турында әйтеп узу.	
5.	Авыл урамында тран-спорт хәрәкәтен күзәтү.	Балаларны юл йөрү кагыйдәләре б/нтаныш-тыруны дәвам итү,урамда дәрәс йөрергә өй-рәнү, жәяүлеләр өчен булган кагыйдәләрне истә калдыру,юл билгеләре турында белем-нәрен ныгыту.Кибет ,мәктәп, балалар бакчасы һ.б. урнашкан урыннарны белергә,аларга бару юлын өйрәтү.	октябрь
6.	Шәһәр урамы.	Балаларның урамда үзләрен тоту кагыйдә-ләрен ,юл хәрәкәте кагыйдәләре ,транспорт төрләре турында белемнәрен ныгыту.	
7.	Шәһәр транспорты.	Балаларны транспорт төрләре белән та-ныштыруны дәвам итү,аларны танырга өй-рәтү.Транспорт төрләренә исемнәрен истә калдыру,кулланышларын белү.	

8.	Махсус автотранспорт.	Балаларны махсус автотранспорт. Нәм аның функцияләре белән таныштыру.	
9.	Үстерешле уен: "Тиз җавап бир"	Фикерләү тизлеген тәрбияләү, предметларны классификацияләү һәм гомумиләштерү күнекмәләрен үстерү.	ноябрь
10.	Светофор. Көйләүле юл чаты.	Балаларны юл чаты белән һәм юлның мондый урыннарныда үзеңне тоту кагыйдәләре белән таныштыру.	
11.	"Тылсымлы өч төс" хәрәкәтле уенын уйнау.	Киңлектә ориентлашу күнекмәләрен камилләштерү.	
12.	Ш.Галиевнең "Светофор-ның өч күзе" шигырен яттан өйрәнү.	Балаларның алган белемнәрен ныгыту	
13.	Юл. Бер яклы һәм ике яклы хәрәкәт.	Балаларның жәяүлеләр өчен урамда йөрү кагыйдәләре, юлның транспорт йөри торган урыннарда юлны аркылы чыгу кагыйдәләре турында белемнәрен ныгыту; бер яклы һәм ике яклы хәрәкәт, бүлү сызыклары төшенчәләре белән таныштыру. Урамда үз-үзеңне тоту культурасы күнекмәләрен тәрбияләү.	декабрь
14.	Үстерешле уен: "Могҗизалар кыры"	Юл йөрү кагыйдәләре турында белемнәрен ныгыту, балаларны үз фикерләрен төгәл итеп жиккерү һәм дөрә итеп әйтү күнекмәләрен үстерү; карта, схема, юл ситуацияләре буенча сораулар бирү күнекмәләрен ныгыту.	
15.	Юл билгеләре.	Юл хәрәкәте билгеләре турында күзаллау-ларны формалаштыру. жәяүлеләр һәм тран-спорт йөртүчеләр өчен булган юл билгеләрен аерырга өйрәтү.	
16.	Үстерешле уен: "Күп белүче"	Юл йөрү кагыйдәләре турында балаларның белемнәрен ныгыту, пространствода ори-ентлаша белүләрен үстерү, үз рольләрен төр-ле ситуацияләрдә дөрәс башкарырга өйрәтү.	
17.	Кисәтүче билгеләр.	Балаларны төсләре һәм формалары буенча юл билгеләрен аерырга өйрәтү.	январь
18.	Кисәтүче билгеләрне ясау картоннан.	Балаларны шөгылләрдә алган белемнәрен практикада кулланырга өйрәтү.	
19.	Жәяүле фәннәр мәктәбе	Балаларны юл чатларында жәяүлеләрнең хәрәкәтен регламентлаучы юл билгеләре белән таныштыру	
20.	Юл билгесен күрсәт.	Юл йөрү кагыйдәләрен, юл билгеләре турын-дагы белемнәрен	

		ныгыту;тәрбияче сөйләме буенча төрле төргәкараган юл билгеләрен эз-ләп табарга өйрәтү;фикер йөртү сәләтен үстерү.	
21	Юл йөрү кагыйдәләренә, транспорт төрләренә бәйле табышмаклар чишү һәм шигырьләр уку.	Балаларның уйлау сәләтләрен үстерергә ярдәм итү, табышмакларга жавап табарга өйрәтү.	февраль
22	Юл макеты һәм уенчык машиналар белән уен оештыру.	Балаларны уен вакытында төрле ситуация-ләрне чишәргә өйрәтү.	
23	Прогулка авыл урамына.	Балалар белән урамда хәрәкәт итүче машиналарны күзәтү	
24	Макет һәм рәсем аша берничә полосасы булган юл турында әңгәмә. Ш.Галиев “Юл кемнеке?”шигырен уку.	Берничә хәрәкәт полосасы булган юл турында белемнәрен ныгыту, баету.	
25	Рәсем ясау. Берничә поло-салы юл һәм андагы билгеләр	Рәсем шөгылә аша берничә полосалы юл турында төшенчә бирү.	март
26	Велосипедта йөргәндә куркынычсызлык кагыйдәләрен үтәү турында әңгәмә.	Велосипедта йөрү өчен махсус урыннар бу-луын аңлату. Юл билгеләре”Балалар”, “Вело-сипед юлы белән кисешү”, “Велосипедта йө-рү тыела”. Велосипед юлы белән таныштыру.	
27	Велосипед һәм аңа кагы-лышлы юл билгеләре рәсемен ясау.	Балаларны велосипед рәсеме һәм аңа кагы-лышлы юл билгеләре рәсемнәре ясарга өйрәтү.	
28	Без-велосипедчылар. Үстерешле уен “Велосипедларның аермасын тап”	Балаларның велосипедта йөрү кагыйдәләре турындагы белемнәрен камилләштерү. Күрәп кабул итүне үстерү	
29	Әңгәмә.”Велосипед- минем дустым”	Балаларда юлда үз-үзеңне тоту культурасын тәрбияләү.Бирелгән мәгълүматны тыңлый белү һәм үзләштерүне формалаштыру. Велосипедта хәфесез йөрү кагыйдәләрен өйрәтү.	апрель
30	Хикәя уку:И.Дәүләтшин “Алпамыш шәһәргә килде”	Юлда үз иминлеген һәм башкаларның иминле-ген кайгырту һәм саклау сыйфаты тәрбия-ләү.Балаларның игътибарлылыгын ,логик фикерләү сәләтен үстерү.	
31	Машина йөртүче һәм жә-яүлене кисәтүче куркыныч-сызлык билгеләре.	Балаларда урамда ,жәмәгать транспортын-да,торак зонасында үз-үзеңне тоту культу-расын тәрбияләү.	

32	Авыл жирендә жәяүлеләр һәм төрле транспортлар-ның хәрәкәт итүен күзәтү.	Балаларны авыл жирендә жәяүлеләр һәм транспорт өчен булган юл өйрү кагыйдәләре белән таныштыру.	
33	Үстерешле уен”Сәбәп”	Балаларның юл йөрү кагыйдәләрен белүләре буенча белемнәрен ныгыту. Сәбәп- тикшерү бәйләнешләрен ачыклау кү- некмәләрен формалаштыру.	май
34	Участоктагы юлда велосипедта йөрү.	Балаларның белемнәрен практикада куллану.	
35	Уен мәйданчыгында таби-гый материаллардан (ком, кирпич һ.б.)урам төзү һәм анда балалар ясаган юл билгеләрен урнаштыру.	Балаларның алган белемнәрен ныгыту;киң-лектә ориентлашу күнекмәләрен үстерү. Балаларның танып белергә кызыксынучан-лыкларын, активлыкларын үстерү.	
36	“Хәвефсез хәрәкәт иленә сәяхәт”күнел ачу иртәсе	Балаларның юл йөрү кагыйдәләрен белүләре буенча белемнәрен ныгыту, уеннар аша юл билгеләре буенча белемнәрен камилләштерү. Игътибарлылык, житезлек, фикерләү сәләтен үстерү. Балаларда бәйрәм кәефе булдыру.	

Кулланылган әдәбият

1. А.Галеева,С.М.Гаффарова “Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү дәресләре циклы” Казан 2010
2. Р.Ш.Әхмәдиева,Е.Е.Воронина,Р.Н.Миңнеханов һ.б.”Мәктәпкәчә яшь-тәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү” Казан 2008
3. З.М.Зарипова,Р.С.Исаева”Үстерешле уеннар” Казан 2013
4. З.М.Зарипова,Л.Н.Вәжиева,Р.С.Зөфәрова“Туган телдә сөләшәбез” 5-7 яшь “Казан

Мәктәпкә эзерлек төркемендәге балаларга юл йөрү кагыйдәләрен өйрәтү буенча перспектив план.

№	Темасы	Максаты	ае
1.	Жәяүлеләр һәм пассажир-лар өчен кагыйдәләр	Балаларда юлда, жәмагать транспортында үз-үзеңне тоту турында белемнәрен булдыру.	сентябрь
2.	Син- пассажир.	Балаларга пассажирның кем булуын төшен-дерү.	

3.	Ш.Галиевның“Автобуста” шигырен уку. Жэмагать транспортында эдэплелек тәрбияләү	Жэмагать транспортында эдэплелек тәрбия-ләүне дәвам итү. Үз-үзеңнең һәм иптәшең-нең жэмагать транспортында тотышына нәтижә чыгарырга өйрәтү.	
4.	Юл хәрәкәте. Хәрәкәтле уен “Автомобиль һәм чыпчыклар”	Юл һәм андагы хәрәкәт турында балаларда башлангыч мәғлүмат бирү, юл кыркыныч-сызлыгы кагыйдәләрен яшь үзенчәлеклә-ренә туры китереп аңлату, транспорт төр-леләге турында әйтәп узу.	
5.	Минем авылым.	Балаларны ориентлашырга өйрәтү,бала-ң ике яклы хәрәкәтле юлны аркылы чыгу ту-рында белемнәрен киңәйтү,киңлектә дина-мик күзаллауны ,күз үлчәмен,шартлы бил-геләр(юл билгеләре)күргәндә фикерләүнең символик функцияләрен үстерү.Шәхси һәм жәмәгать транспортларында балаларның үзләрен тоту культурасы күнекмәләрен формалаштыру.	октябрь
6.	Шәһәр урамы.	Балаларның урамда үзләрен тоту кагыйдә-ләрен ,юл хәрәкәте кагыйдәләре ,транспорт төрләре турында белемнәрен ныгыту.	
7.	Авил урамында тран-спорт хәрәкәтен күзәтү.	Балаларны юл йөрү кагыйдәләре б/нтаныш-тыруны дәвам итү,урамда дәрәс йөрергә өй-рәнү, жәяү -леләр өчен булган кагыйдәләрне истә калдыру,юл билгеләре турында белем-нәрен ныгыту.Кибет ,мәктәп, балалар бакча-сы һ.б. урнашкан урыннарны белергә,аларга бару юлын өйрәтү.	
8.	Транспорт төрләре (су тран. ,һава тран.); транспортлар турында табышмаклар әйтешү	Балаларны юл йөрү кагыйдәләре б/н таныш-тыруны дәвам итү,урамда дәрәс йөрергә өй-рәнү, жәяү -леләр өчен булган кагыйдәләрне истә калдыру,транспорт төрләре турындагы белемнәрен ныгыту .	
9.	Дидактик уен”Сүзләр рәтен дәвам ит”.	Фикерләү тизлеген тәрбияләү,предметларны классификацияләүне күнекмәсен үстерү.	ноябрь
10.	Юл.Бер яклы һәм ике яклы хәрәкәт”	Балаларның жәяүлеләр өчен урамда йөрү кагыйдәләре,юлның транспорт йөри торган урыннарда юлны аркылы чыгу кагыйдәләре турында белемнәрен ныгыту;бер яклы һәм ике яклы хәрәкәт,бүлү сызыклары төшенчә-ләре белән таныштыру.Урамда үз-үзеңне тоту культурасы күнекмәләрен тәрбияләү.	
11.	Ш.Галиевнең“Светофор-ның өч күзе”шигырен яттан өйрәнү.	Балаларның алган белемнәрен ныгыту.	

12.	Регулировщик- кем ул?	Регулировщикның кулына каралы-аклы таяк тоткан, күкрәгендә билгесе булган полиция хезмәткәре булуын аңлату. Аның һәр хәрәкәтенең светофорның бер сигналына тәңгәл килүен өйрәтү.	
13.	“Жәяүле фәннәр мәктәбе”	Балаларны юл чатларында жәяүлеләрнең хәрәкәтен регламентлаучы юл билгеләре белән таныштыру	декабрь
14.	Шәһәр урамы.	Балаларны шәһәр урамы һәм аның төп өлешләре белән таныштыру.Сигналны тың-лый белү күнекмәләре,игътибарлылык тәр-бияләү	
15.	Жәяүлеләр һәм пассажир-лар өчен кагыйдәләр. Дидактик уен. “Билгеләр-не урнаштыр”	Жәяүлеләр өчен булган кагыйдәләр б\н таныштыруны дәвам итү. Балаларның юл билгеләре белән кызыксынуларын арттыру. Фигураларны танып белү,фикерләү сәләтен үстерү.	
16.	Экскурсия “Авыл урамнарыда транспорт хәрәкәтен күзәтү”.	Балаларны юл йөрү кагыйдәләре белән та-ныштыруны дәвам итү,урамда дәрәс йөрергә өйрәтү;жәяүлеләер өчен булган кагыйдәләрне өйрәнү.	
17	Транспорт чараларының төрләре.	Балаларны транспорт төрләрен классифика-цияләү турында белемнәрен ныгыту.	январь
18	Хәрәкәтле уен:”ЮХИДИ инспекторы һәм транспорт йөртүче”	Балаларның өлкәннәр(ЮХИДИ инспекторы, машина йөртүче)хезмәте турындагы белемнәрен ныгыту.	
19	Метрополитен.	Метрополитен эше белән танышу,метро станцияләре,пассажирлар өчен кагыйдәләр турында сөйләү. Транспорт чараларын төр-лөргә классификацияләү буенча практик дәрәсләрне дәвам итү.	
20	Үстерешле уен : “Метрода ничек барып житәргә?”	Метро станцияләре,пассажирлар өчен кагыйдәләрне ныгыту. Хыял һәм күзаллауларын үстерү.	
21	Хезмәт күрсәтүне белдерүче билгеләр.	Түбәндәге хезмәт күрсәтүне белдерүче бил-геләрнең вазифаларын билгеләү буенча күне-гүләр:”Автомобильләргә техник хезмәт күрсәтү”, “Автомобильләрне юу урыны”, ”Туклану пункты”,”Хастаханә”,” Автомо-бильләргә ягулык салу урыны”,”Телефон”, ” Кунакханә яисә мотель»,”Юл-патруль хезмәте посты”.	февраль
22	Үстерешле уен :”Артыгын алып куй”	Хезмәт күрсәтүне белдерүче билгеләр ту-рындагы белемнәрне ныгыту.Фикерләүне үстерү.	

23	Тыючы билгеләр.	Балаларны “Транспорт белән керү тыела”, “Борылу тыела”, “Велосипедта хәрәкәт итү тыела”, “Жәяүлегә хәрәкәт итү тыела”, “Хә-рәкәт тыела” тыючы билгеләре белән таныштыру; аларны башка билгеләрдән аерырга өйрәтү.	
24	Үстерешле уен: “Дәрәс итеп күрсәт”	Тыючы билгеләртирундагы белемнәрне ныгыту. Игътибарны, фикерләүне үстерү.	
25	Боеручы билгеләр.	Боеручы билгеләр белән таныштыру: “Жәяү-ле юлы”, “Велосипед юлы”, “Өйләнүле хәрә-кәт”, “Хәрәкәт уңга”, “Хәрәкәт сулга”, “Хәрәкәт турыга”.	март
26	Юл билгеләренә рәсемен ясау.	Балаларның юлдагы билгеләр турындагы белемнәрен ныгыту, аларны танырга өйрәтүне дәвам итү.	
27	Мәгълүмат бирүче һәм махсус урыннарны күрсәтүче билгеләр.	Мәгълүмат бирүче һәм махсус урыннарны күрсәтүче билгеләр белән , аларның кайда ур-нашулары һәм вазифалары белән таныштыру. “Автобус яисә троллейбус туктау урыны”, “Жәяүленең юлны аркылы чыгу урыны”, “Трамвай туктау урыны”, “Торак зона”, “Торак зона чиге”, “Туктау урыны”, “Жәяүленең юлны жир асты аша чыгу урыны” һ.б.	
28	Үстерешле уен: “Артык юл билгесе”	Балаларның юлдагы билгеләр турындагы белемнәрен ныгыту, аларны танырга өйрәтү. Сүзле-мантыйкый фикерләүне үстерү.	
29	Юл әлифбасы.	Балаларның жәяүлеләрнең урамда хәрәкәт итү, юлны аркылы чыгу кагыйдәләре турындагы белемнәрен ныгыту; юлның транспорт йөри торган өлеше, аеру полосасы (сызыгы) дигән төшенчәләр, “Ясалма тигезсезлек “ билгесенең вазифасы турындагы белемнәрне ныгыту.	апрель
30	Юл билгесен куй.	Балаларны юл билгеләрен (кисәтүче , тыючы, боеручы, хезмәт күрсәтүче белдерүче билгеләр) аера белергә өйрәтү; пространствода ориентлашу күнекмәләрен ныгыту, тгъти-барлылык тәрбияләү.	
31	Шәһәр урамы.	Балаларның юл йөрү кагыйдәләре, төрле транспорт төрләре турында белемнәрен ныгыту; шул темага кагылышлы сүзләренә актив кулланышка кергү.	
32	Юл билгеләре рәсемнәрен ясау.	Балаларның юл билгеләре турындагы белем-нәрен тулыландыру, баету, ныгыту.	
33	Мин –үрнәк жәяүле.	Балаларның юлларда, жәмәгәт транспорт-ында үзләрен тоту	май

		кагыйдэләре, юл хәрәкә-тен жайга салу, юл билгеләрен һәм махсус хезмәт номерларын файдалану турындагы белемнәрен ныгыту.	
34	Участоктагы юлда велосипедта йөрү.	Балаларның белемнәрен практикада куллану.	
35	Уен мәйданчыгында таби-гый материаллардан (ком, кирпич һ.б.) урам төзү һәм анда балалар ясаган юл билгеләрен урнаштыру.	Балаларның алган белемнәрен ныгыту; киң-лектә ориентлашу күнекмәләрен үстерү. Балаларның танып белергә кызыксынучанлыкларын, активлыкларын үстерү.	
36	"Мөгжизалы юллар" викторина үткәрү.	Балаларның юл йөрү кагыйдәләре буенча белемнәрен арттыру һәм үзләштерү дәрә-жәсен тикшерү. Балаларның игътибарлылыгын, мөстәкыйль эзләнүен, ижади сәләтләрен үстерү. Юл йөрү кагыйдәләрен өйрәнүгә кызысыну уяту, балаларның үзара аралашуларын ях-шырту, дуслык, бердәмлек хисләре тәрбияләү.	